

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra managementu a informatiky

Celoživotní profesní vzdělávání zaměstnanců státní správy

Bakalářská práce

Lifelong professional education for civil servants

Bachelor Thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

PhDr. Iva Borská, CSc.

AUTOR PRÁCE

Lukáš Malesak

PRAHA

2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu literatury.

V Mostě, dne 01.03.2024

Lukáš Malesak

Poděkování

Rád bych touto cestou vyjádřil poděkování PhDr. Ivě Borské CSc. za cenné rady a trpělivost při vedení této bakalářské práce.

Obsah

Úvod.....	6
1. Veřejná správa.....	7
1.1 Státní správa a ostatní veřejná správa.....	7
1.1.1 Ministerstvo vnitra.....	8
1.1.2 Veřejné bezpečnostní sbory	9
1.2 Státní služba a státní zaměstnanec	9
1.2.2 Služební poměr	10
2. Celoživotní vzdělávání zaměstnanců	12
2.1 Motivace k dalšímu vzdělávání	14
2.2.1 Motivace k učení.....	15
3. Policie České republiky.....	18
3.1. Vzdělávání Policie ČR	21
3.2.1. Četnické školy a vzdělávací systém	22
3.3 Kvalifikace policisty.....	22
3.3.1 Základní odborná příprava.....	23
3.3.2 Služební zkouška	24
3.3.3. Karierní postup	24
3.3.4 Příprava policistů mimo oficiální výcvik.....	25
3.4 Instituce zaměřené na přípravu budoucích příslušníků.....	29
3.4.1 Odbor vzdělávání a správy policejního školství	30
3.4.1 Současnost policejního vzdělávání.....	31
3.4.3 Vyslání policisty na studijní pobyt	33
3.4.4 Efektivnost vzdělávání příslušníku	35
5. Praktická část	39
Závěr.....	51

ANOTACE

Bakalářská práce je zaměřena na celoživotní vzdělávání příslušníků policie České republiky. Teoretická část bakalářské práce popisuje možnosti vzdělávání příslušníků Police České republiky včetně základní odborné přípravy. Praktická část se věnuje dotazníkovému šetření s příslušníky Police České republiky. Cílem tohoto dotazování je zjištění, zda je základní odborná příprava a následné celoživotní vzdělávání pro příslušníky Policie české republiky přínosné.

ANNOTATION

The bachelor thesis is focused on the lifelong education of the police officers of the Czech Republic. The theoretical part of the bachelor thesis describes the possibilities of education of the Police of the Czech Republic, including basic training. The practical part is devoted to a questionnaire survey with members of the Police of the Czech Republic. The aim of this inquiry is to find out whether basic training and subsequent lifelong learning is beneficial for the members of the Police of the Czech Republic.

KLÍČOVÁ SLOVA

veřejná správa, státní zaměstnanec, celoživotní vzdělávání, odborná příprava, studium, výkon služby.

KEYWORD

public administration, civil servant, lifelong learning, vocational training, study, service.

Úvod

Současná společnost je velmi náročná na požadavky, které by měli plnit lidé ve svých profesích. Na jedno pracovní místo se hlásí více lidí a nabídka převyšuje poptávku. Lidé se musí přizpůsobit a neustále se vzdělávat tak, aby stačili vykonávat svěřené funkce a pracovní pozice. Soukromý sektor je rychlejší, má vyšší požadavky na vzdělanost zaměstnanců. Zaměstnanci ve veřejné správě mají jiná pravidla a jiné povinnosti. Při hledání cíle mé bakalářské práce jsem se nejprve zabýval veřejnou správou a povinnostmi, které musí v rámci celoživotního vzdělávání plnit zaměstnanci státní správy.

Ve své bakalářské práci se zaměřuji, zda je vzdělávání příslušníků Policie české republiky dostačující a naplňuje potřeby mladých policistů tak, aby si dokázali poradit při přímém výkonu služby a mohli plnit požadavky Policie České republiky.

V současném světě není neobvyklé, že lidé studují. Nabídka je velká. Tím, jak lidé během svého života dozrávají, mění se jejich pohledy na svět, chtějí se realizovat a osobnostně růst. Někteří se v rychle měnícím světě na základě životních události rozhodnou změnit i profesi. Začínají studovat při zaměstnání zvolením vhodné vysoké školy ve formě distančního nebo kombinovaného studia, další možnosti se nabízí v oblasti celoživotního vzdělávání, kde je široká nabídka kurzů.

Teoretická část bakalářské práce se zaměřuje na popis, co je veřejná správa a státní zaměstnanec. Je zde popsáno, co je služební poměr a jaké povinnosti ze služebního poměru vyplývají. Další část uvádí, co je celoživotní vzdělávání, cíle a možnosti, které z celoživotního učení plynou. V závěru teoretické práce je popsáno, jak probíhá příprava budoucích policistů, jaké povinnosti a pravidla musí policisté během výkonu služby plnit v rámci studia celoživotního vzdělávání.

V praktické části bakalářské práce je dotazníkové šetření s příslušníky Policie České republiky. Otázky jsou zaměřené na zjištění, zda je aktuální vzdělávání příslušníků Policie České republiky nastaveno tak, aby vybavilo policisty potřebnými znalostmi pro výkon kvalitní služby.

1. Veřejná správa

V dějinách byla veřejná správa často označovaná jako civilizační nezbytnost. Informace o vedení státu sahají daleko do Egypta a Staré Číny. Prameny veřejné správy přicházejí z mnoha odvětví. Výzkumy dokazují, že své počátky má veřejná správa v oblastech státovědných, juristických, ekonomických, manažerských a politických. Ve veřejné správě se také rozlišuje, zda je předmětem veřejná správa jako složitá sociální skutečnost nebo zda je poznávání soustředěno k sestavení pravidel.¹

Veřejná správa je základním pojmem státní správy. Veřejná správa dle Hrozinkové a Novotného, aktivně organizuje a řeší nejrůznější společenské záležitosti. Dále vykonává veřejnou činnost a řídicí činnost, a to činnost záměrnou a účelovou, komunální ve veřejném zájmu.²

1.1 Státní správa a ostatní veřejná správa

Hlavním subjektem veřejné správy je stát. Státní správu můžeme definovat jako výkonnou moc státu. Vykonavatelem státní správy jsou především orgány státu, které jsou označovány jako správní úřady. Státní správou rozumíme ministerstva a jiné správní úřady. Uvedené úřady vykonávají svou činnost, tedy mají působnost na území celého státu. Základem právního uspořádání správních úřadů je Ústava a zákon.³

„Vykonavatelé státní správy jsou také veřejné a bezpečnostní sbory. Ve smyslu zákona 361/2003 Sb. O služebním poměru příslušníku bezpečnostních sborů je bezpečnostním sborem Police České republiky, Hasičský záchranný sbor, Celní správa, Vězeňská služba a Bezpečnostní služba, Bezpečnostní informační služba Úřad pro zahraniční styk a informace“⁴.

¹ POMAHAČ, Richard. *Veřejná správa*. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2013. str. 3.

² POMAHAČ, Richard. *Veřejná správa*. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2013. str. 171.

³ HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4. aktualizované vydání. Brno: VK, 2021. str. 12.

⁴ HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4. aktualizované vydání. Brno: VK, 2021. str. 15.

Příslušníci policie, celní správy, hasičského sboru a vězeňské služby se podílejí na výkonu veřejné správy. Tuto činnost upravují jednotlivé zákony. Posláním veřejných bezpečnostních sborů je zajišťování bezpečného pořádku, také předcházení ohrožení života a zdraví lidí, dále ochrana majetku. Pravomoci se většinou přikazují jednotlivých fyzickým osobám příslušníkům policie a celní služby.⁵

Svou historii a kořeny má státní správa již v druhém období světové války včele s Eduardem Benešem.

1.1.1 Ministerstvo vnitra

Ministerstvo vnitra České republiky, kam spadá i Policie České republiky, je ústředním orgánem státní správy a vnitřních věcí, zejména ve věcech veřejného pořádku a bezpečnosti.

Zahrnuje tyto oblasti: bezpečnost a plynulost silničního provozu, jména a příjmení, matriky, státní občanství, občanské průkazy, hlášení pobytu, evidence obyvatel, veřejné sbírky, povolání pobytů cizinců, postavení uprchlíků, územní členění států, státní hranice a její vyměřování, státní symboly dále také volby do zastupitelstev územní samosprávy, do Parlamentu České republiky, a volby do Evropského parlamentu, krizová řízení, ochrana obyvatel, integrovaný záchranný systém.

Ministerstvo vnitra zajišťuje komunikační síť pro Policii České republiky, dále složky integrovaného záchranného systému.⁶

⁵ HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4. aktualizované vydání. Brno: VK, 2021. str. 13.

⁶ HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4. aktualizované vydání. Brno: VK, 2021. str. 51.

1.1.2 Veřejné bezpečnostní sbory

„Ve smyslu zákona č.361/2003 sb. O služebním poměru příslušníku bezpečnostních sborů ve znění pozdějších předpisů je bezpečnostním sborem Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor, Celní správa České republiky, Vězeňská služba České republiky, Bezpečnostní a informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace“⁸

1.2 Státní služba a státní zaměstnanec

Státní zaměstnanec je potřeba rozdělit na státní službu a postavení úředníků státní samosprávy.

Státní služba by neměla být ovlivněna výsledky voleb, tudíž by měla být stabilní. Pod pojmem státní služba většinou rozumíme poměry zaměstnanců ve státní správě.

Státní zaměstnanec dle Klímy⁹ většinou skládá „slib věrnosti“. Stát rozhoduje, kdo bude do zaměstnaneckého poměru přijat. Pro výkon určité služby jsou předem stanoveny podmínky, stát si může svého zaměstnance prověřit a zajímat se tak o jeho okolí a rodinu. Ve své profesi se musí dále vzdělávat.

Zaměstnanec ve služebním poměru musí dodržovat kázeň, v případě porušení podléhá kárné odpovědnosti. Může být omezen v některých politických a podnikatelských právech. To znamená, že pokud by například chtěl podnikat i mimo svou práci musí to být vždy se souhlasem zaměstnavatele.¹⁰

⁷ HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4. aktualizované vydání. Brno: VK, 2021. str. 53.

⁸ HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4. aktualizované vydání. Brno: VK, 2021. str. 117.

⁹ HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4. aktualizované vydání. Brno: VK, 2021. str. 93.

¹⁰ HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4. aktualizované vydání. Brno: VK, 2021. str. 101.

Státní služba může být organizována ve třech systémech

Career systém: karierní systém, kde zaměstnanci nastupují na určité pozice.

Merit systém: poziční systém: zaměstnanec je přijímán na určitou pozici a během svého pracovního období je posouván na vyšší pozici.

Spoils systém: tzv. systém kořisti: strana, která vyhraje volby, má právo dosazovat své zaměstnance na určité pozice, většinou ve správní radě.¹¹

Dle Pomahače a kol. rozlišujeme dvě skupiny státní služby: jako první můžeme uvést daný karierní systém. Druhý lze nazvat jako nekarierní systém.¹²

Státní zaměstnanec je fyzická osoba, která splňuje podmínky a předpoklady k výkonu státní služby.

1.2.1 Systém státní služby

Státní služba je dle Pomahače služba nebo zaměstnání státu. Předpokládá se, že jádrem státní aparátu budou profesionální zaměstnanci. V minulosti zaměstnanci státní správy zastávali své funkce většinou do důchodového věku. V dnešní době tomu tak není, lidé odcházejí za lepším místem. Soukromý sektor nabízí výrazně jiné finanční ohodnocení. Dalším takovým nevyváženým atributem je, zda má státní správa sloužit občanům nebo politikům.¹³

1.2.2 Služební poměr

Z důvodu systematizace pracovních míst se nejdříve stanoví počty pracovníků veřejných sborů. Stanovený počet se rozdělí na dvě skupiny, na skupinu, která vykonává služební poměr a na skupinu, která bude vykonávat zaměstnanecký poměr.

Pracovní poměr upravuje zákoník práce zákon č. 262/2006 Sb., služební poměr se řídí podle zákona 361/2003 Sb.

¹¹ HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4. aktualizované vydání. Brno: VK, 2021. str. 102.

¹² POMAHAČ, Richard. *Veřejná správa*. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2013. str. 171.

¹³ POMAHAČ, Richard. *Veřejná správa*. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2013. str. 63.

Služební poměr se zakládá ke státu, osoba ve služebním poměru jedná ve jménu státu, a rozhoduje ve věcech státu.

U pracovního poměru uzavírají pracovní poměr dvě smluvní strany a jedná se o soukromě právní vztah.

Služební poměr se zakládá na rozhodnutí daného funkcionáře příslušného sboru, jedná se o vztah veřejnoprávní povahy – jednostranný právní vztah, tudíž jedna strana je nadřazená. Uchazeč je přijímán do služebního poměru.¹⁴

Podmínky k uzavření služebního poměru:

- státní občanství a věk 18 let,
- bezúhonnost, vzdělání, složení slibu, jmenování do hodnosti, kázeňská pravomoc, omezení občanských práv – například zákaz členství v politických stranách,
- důvody ukončení služebního poměru, řízení ve věcech služebního poměru, odchodné a výsluhový příspěvek.¹⁵

¹⁴ ČERMÁK, Milan. *Bezpečnostní příprava*. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. Praha: Armex, 2012. str. 15.

¹⁵ ČERMÁK, Milan. *Bezpečnostní příprava*. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. Praha: Armex, 2012. str. 17.

2. Celoživotní vzdělávání zaměstnanců

Celoživotního vzdělávání je dle Vetešky označováno jako nepřetržitý proces, který probíhá po celou dobu života. Cílem celoživotního učení je rozvoj znalostí a prohloubení dovedností.¹⁶

Celoživotní vzdělávání by mělo reagovat na aktuální poptávku společnosti. Veteška sděluje, že klasické školství není většinou schopné reagovat na změny, které se ve společnosti dějí, proto se celoživotní učení stalo součástí vzdělávací politiky a rozvoje lidských zdrojů.

Celoživotním vzděláváním se zabývá obor, který se nazývá andragogika. Název andragogika vznikl od slova pedagogika, pochází ze starořečtiny. Andragogika byla v České republice ukotvena až po roce 1990, kdy se stala studijním oborem navysokých školách. Někteří autoři sdělují, že andragogika je doprovázením člověka při jeho cestě životem za vzděláváním.¹⁷

Vzdělávání je proces, kdy si jedinec osvojuje soustavu poznatků a činností. Vzhledem k tomu, jak se rychle mění nároky společnosti, vzniká potřeba měnit postoje a požadavky na schopnosti lidí. Ve většině oborů je nutné se přizpůsobit svou práci zlepšovat a prohlubovat si znalosti. V rámci některých profesí je celoživotní vzdělávání nutností. Policie České republiky není výjimkou.

Vzdělávání dospělých představuje jednu z hlavních oblastí celoživotního učení. Lidé pracují na zvyšování kvalifikace a prohlubují si znalosti ve svém oboru tak, aby mohli být úspěšní. Někdy se ve zralém věku pod vlivem životních událostí rozhodnou pro změnu kvalifikace. Pokud se člověk neustále vzdělává, prohlubuje tak své schopnosti a tím se zvyšuje jeho šance na trhu práce.¹⁸

Dospělí lidé jsou většinou ke vzdělávání motivováni, pravidelné vzdělávání jim zajistí profesní růst a ekonomicky společenský prospěch. Celoživotní vzdělávání

¹⁶ VETEŠKA, Jaroslav. *Kompetence ve vzdělávání dospělých: pedagogické, andragogické a sociální aspekty*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010. str. 24

¹⁷ VETEŠKA, Jaroslav. *Přehled andragogiky: úvod do studia vzdělávání a učení se dospělých*. Praha: Portál, 2016. str. 88

¹⁸ VETEŠKA, Jaroslav. *Kompetence ve vzdělávání dospělých: pedagogické, andragogické a sociální aspekty*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010. str. 88.

umožňuje dle Vetešky, schopnost komunikace a rozvoj osobnosti. Potřeba vzdělávání, jak popisuje Veteška, souvisí s rozvojem vědy a techniky. Jak narůstá potřeba zvyšování kvalifikace, zvyšuje se nárůst absolventů distančního vzdělávání, kde mohou lidé studovat při práci. V období tzv. covidovém se zvýšila nabídka online vzdělávání, které do té doby bylo spíše výjimkou.¹⁹

Celoživotním vzdělávání jsou myšleny všechny aktivity realizované v průběhu života. Tyto aktivity vedou ke zlepšení postavení člověka jak ve společnosti, tak na trhu práce. Celoživotní vzdělávání může být definováno jako cílevědomá aktivita institucionalizovaná aktivita. V posledních letech podle Vetešky prochází vzdělávání velkou proměnou, mění se pohled na celoživotní vzdělávání, není nic neobvyklého, pokud je vzdělávání realizováno ve spolupráci se zahraničními institucemi. Celoživotní vzdělávání přechází na název celoživotní učení. Změny, které v člověku dle Vetešky nastávají, se nazývají vzděláním.²⁰

Celoživotní učení lze rozdělit do dvou etap jako počáteční učení a další vzdělávání. Celoživotní učení, jak Veteška popisuje, je považováno za celoživotní proces. Dále lze vzdělávání rozdělit na vzdělávání formální a neformální.²¹

Formální vzdělávání je realizováno ve vzdělávacích institucích, kterými jsou zpravidla školy. Při formálním vzdělávání jsou vymezeny cíle vzdělávání, obsah a organizační forma. Jedná se o navazující stupně vzdělávání základní, střední, vysokoškolské.

Neformální vzdělávání bývá organizováno ve formě kurzů, seminářů a jiných vzdělávacích aktivit. Toto vzdělávání bývá zaměřeno na zvyšování kompetencí a pracovních dovedností. Do neformálního vzdělávání patří kurzy, jako cizí jazyky nebo počítačové kurzy, které jsou všinou organizovány mimo pracovní prostředí účastníka. Kurzy se liší délkou a intenzitou na krátkodobé a dlouhodobé.

¹⁹ VETEŠKA, Jaroslav. *Kompetence ve vzdělávání dospělých: pedagogické, andragogické a sociální aspekty*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010. str. 88.

²⁰ VETEŠKA, Jaroslav. *Kompetence ve vzdělávání dospělých: pedagogické, andragogické a sociální aspekty*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010. str. 88.

²¹ VETEŠKA, Jaroslav. *Kompetence ve vzdělávání dospělých: pedagogické, andragogické a sociální aspekty*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010. str. 89.

Informální vzdělávání je proces získávání vědomostí, osvojování dovedností a postojů. Toto vzdělávání nekoordinované a neorganizované.²²

Další vzdělávání lze rozdělit jako občanské, zájmové, profesní. V některých profesích je nutné se stále posouvat a reagovat na aktuální potřeby firmy. Do této skupiny patří například firemní vzdělávání, jsou to aktivity, které jsou zajišťovány zaměstnavatelem na zvyšování kvalifikace. Toto vzdělávání může být nabízeno tréninkem nebo rozvojovými aktivitami.

2.1 Motivace k dalšímu vzdělávání

Dle Armstronga a Taylora je učení celoživotní proces. Učíme se na základě zkušeností, sami, také nápodobou od ostatních lidí. Nejlepší forma učení je učení prožitkem. To, co si člověk sám vyzkouší a prožije, to si lépe zapamatuje. Způsob, jakým se lidé učí je u každého jiný. Proces učení je závislý na schopnostech jedince, inteligenci, kognitivních schopnostech a motivaci. Celoživotní vzdělávání by mělo být vytvořené pro danou pracovní pozici, ovlivněno posílením nedostatků a prohloubením dovedností. Tak, aby vzdělávání mělo smysl a bylo motivací k dalšímu posunu.

Teorie učení je rozdělena do několika skupin:

Teorie posilování: chování jedince se mění v reakci na různé podmínky, očekáváme trest nebo odměnu.

Teorie kognitivního učení: je založené na poučkách, pojmech a faktech.

Teorie učení ze zkušenosti: lidé se učí na základě zkušenosti.

Teorie sociálního učení: efektivní učení vyžaduje sociální interakce.²³

²² VETEŠKA, Jaroslav. *Kompetence ve vzdělávání dospělých: pedagogické, andragogické a sociální aspekty*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010. str. 19.

²³ ARMSTRONG, Michael a TAYLOR, Stephen. *Řízení lidských zdrojů: moderní pojetí a postupy 13. vydání*. Přeložil Martin ŠIKÝŘ. Praha: Grada Publishing, 2015. str. 52.

2.2.1 Motivace k učení

Armstrong a Taylor popisují, že lidé se učí lépe pokud mají dostatečnou motivaci. Autoři rozlišují dvě motivace, a to teorie očekávání a teorie cíle. Podle teorie očekávání je chování poháněno dosažením něčeho, co potřebujeme a považujeme za žádoucí. Lidé očekávají nejen změnu ve vzdělání, ale také přínos nějakého zisku. Pokud lidé zjistí, že dosáhli zisku, mají tendenci ve vzdělávání pokračovat.

Podle teorie cíle bývá motivace vyšší, lidé mají stanovený cíl, na který se mohou zaměřit. Lidé jsou více motivováni, pokud mají zpětnou vazbu svých výsledků.

Existuje několik stylů učení, Kolba a kol. popisují čtyři fáze učení a motivace. Prvním je konkrétní zkušenost, která může být sice plánovaná, ale také náhodná. Druhou skupinu tvoří reflexivní pozorování, kdy člověk přemýšlí nad zkušeností.²⁴ Dále abstraktní koncepce, umíme reagovat na základě zkušeností a podobné reakce. Jako poslední lze uvést aktivní experimentování, získáváme novou zkušenost a cyklus se opakuje.

Styly učení, popisuje Honey a Mumford, kteří poukazují na čtyři skupiny, a to aktivisty, to jsou lidé, kteří se zapojují do nových zkušeností a přijímají nové výzvy. Přemítavý lidé posuzují nové zkušenosti z různých úhlů. Teoretici používají k učení různé teorie, pragmatici zkouší nové nápady.²⁵

Učení probíhá během celého života. Po celý život získává člověk nové zkušenosti a dovednosti. Aby bylo učení efektivní a naplňovalo cíle, musí být plánované a organizované, člověk by měl rozpoznat co se naučil a na základě toho, že dělá věci jinak. Sdílí své dovednosti s jinými lidmi. Měl by umět posoudit kvalitu toho, co se naučil, v určitých podmínkách.²⁶

²⁴ ARMSTRONG, Michael a TAYLOR, Stephen. *Řízení lidských zdrojů: moderní pojetí a postupy* : 13. vydání. Přeložil Martin ŠIKÝŘ. Praha: Grada Publishing, 2015. str. 33.

²⁵ARMSTRONG, Michael a TAYLOR, Stephen. *Řízení lidských zdrojů: moderní pojetí a postupy* : 13. vydání. Přeložil Martin ŠIKÝŘ. Praha: Grada Publishing, 2015. str. 33.

²⁶ ARMSTRONG, Michael a TAYLOR, Stephen. *Řízení lidských zdrojů: moderní pojetí a postupy* : 13. vydání. Přeložil Martin ŠIKÝŘ. Praha: Grada Publishing, 2015. str. 33.

Každý člověk se během života mění, tím se mění i jeho pohled na svět včetně názorů. V zaměstnání, a to i včetně služebního poměru, by měl být osobní růst samozřejmostí, zvláště u osob, které vedou lidi a pracují s týmy. V rámci celoživotního vzdělávání je několik možností. Jirkovský sděluje, že osobní rozvoj by měl být součástí plánu rozvoje každého zaměstnance, ať už ve státním nebo soukromém sektoru. Jednou s možností dle Jirkovského je koučink. Koučink popisuje jako nástroj k rozvoji myšlení, zlepšuje schopnosti jedince v předem definovaném rozvoji. Koučovací techniky pomáhají člověku v rozvoji i v jiných oblastech nejen v pracovních. Charakterové vlastnosti, dovednosti a schopnosti člověka se dle Jirkovského mění.²⁷ Aplikací koučování do rozvoje osobnosti a také vzděláváním ve fungování mozku se mění hodnoty celé společnosti.

Potenciál člověka: dle Witmora jak popisuje Jirkovský člověk ve svém životě využívá jen 40 % mozku, zbytek mozku je dle autorů nevyužitý. Vznik koučování má historii ve sportu. Koučování neznamená někoho učit, ale pomoci mu, aby se učil lépe a rychleji. Pomocí rozvoje myšlení se z obyčejných lidí, z „obyčejných“ zaměstnanců, stávají manažeři, leadeři.

Jirkovský uvádí příklady oblastí, kde je možné uplatnit koučink v rámci profese policie:

- motivaci personálu,
- delegování úkolů,
- řešení problémů,
- podpora týmů,
- ocenění a hodnocení,
- realizace úkolů,
- osobní růst.²⁸

²⁷ SVĚRÁK, Vít a VÁŇA, Jan (ed.). *Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality konané na Policejní akademii České republiky v Praze*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2021. str. 44

²⁸ SVĚRÁK, Vít a VÁŇA, Jan (ed.). *Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování*

Práce s lidmi bývá velmi náročná, díky koučovacím technikám a změnám myšlení bude mít koučování vliv na životy lidí, kteří koučinkem prochází. Protože se změní způsob naslouchání druhému, člověk není tak vystresovaný. Je schopný rychleji řešit zátěžové situace.

3. Policie České republiky

Policie je bezpečnostním ozbrojeným sborem s celostátní působností. Hlavním úkolem policie je chránit veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu. Úkoly policie jsou upraveny zákonem 273/2008 Sb. o Policii České republiky. Mimo jiné může být policii svěřeno i plnění dalších úkolů na úseku státní správy. Policie je podřízena ministerstvu vnitra a ústředním orgánem státní správy. Ministerstvo vnitra však nevykonává přímé řízení policie. Právní moc řídit nebo zasahovat policejní činnost je zcela v působnosti policejního prezidenta a jednotlivých pracovníků Policie ČR. Za činnost policie však zodpovídá ministr vnitra. Organizačně se Policie člení na policejní prezidium ČR, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajských ředitelství.²⁹

Krajská ředitelství jsou organizační složkou státu, v jednotlivých krajích mají stejnou působnost jako samosprávné kraje. Jmenování krajských ředitelů je zcela v působnosti krajských ředitelů.³⁰

Mezi hlavní úkoly Policie České republiky patří chránit bezpečnost osob a majetku, veřejný pořádek. Předcházet trestné činnosti a plnit úkoly dle trestního řádu. Úkoly Policie jsou vymezeny v zákoně 273/2008Sb.

Úkoly policie vycházejí ze základních principů, zájmů a hodnot společnosti zakotvených v zákonech, předpisech Evropského společenství nebo v mezinárodních smlouvách, které jsou součástí právního systému České republiky: Policie úzce spolupracuje se státní správou a s orgány činné v trestním řízení. Přijímá oznámení od občanů a z tísňové linky 158, dále z vlastní iniciativy vyhledává trestné činy. Odhaluje a vyšetřuje trestní činy a zjišťuje jejich pachatele. Dále koná neodkladné a neopakovatelné úkony a zajišťuje a vyhodnocuje důkazy. Aby pachatelé trestných činů mohli být

²⁹ HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4. aktualizované vydání. Brno: VK, 2021. str. 51.

³⁰ HORZINKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4. aktualizované vydání. Brno: VK, 2021. str.52.

postaveni před soud a potrestání. Dále policie šetří dopravní nehody a přestupky a správní delikty.³¹

Struktura Police: Policie ČR spadá pod Ministerstvo vnitra ČR. Policii řídí Policejní prezidium ČR, v jeho čele je Policejní prezident. Hlavními součástmi Policie ČR jsou:

Služba pořádkové policie, Služba dopravní policie, Operační odbor, Služba kriminální policie a vyšetřování, Služba pro zbraně a bezpečnostní materiál.

Dále se struktura dělí na útvary s celorepublikovou působností a útvary s územně vymezenou působností. Útvary s celostátní působností:

- Národní centrála proti organizovanému zločinu SKPV
- Útvar rychlého nasazení
- Národní protidrogová centrála Služby kriminální policie a vyšetřování
- Pyrotechnická služba
- Letecká služba
- Kriminalistický ústav Praha
- Úřad pro dokumentaci a vyšetřování zločinů komunismu SKPV
- Služba cizinecké policie
- Útvar na ochranu prezidenta ČR ochranné služby
- Útvar na ochranu ústavních činitelů ochranné služby
- Útvar speciálních činností Služby kriminální policie a vyšetřování
- Útvar zvláštních činností Služby kriminální policie a vyšetřování

³¹ ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. str. 37.

Útvary s územně vymezenou působností:

- Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy se sídlem v Praze
- Krajské ředitelství policie Středočeského kraje se sídlem v Praze
- Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje se sídlem v Českých Budějovicích
- Krajské ředitelství policie Západočeského kraje se sídlem v Plzni
- Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje se sídlem v Karlových Varech
- Krajské ředitelství policie Severočeského kraje se sídlem v Ústí nad Labem
- Krajské ředitelství policie Libereckého kraje se sídlem v Liberci
- Krajské ředitelství policie Východočeského kraje se sídlem v Hradci Králové
- Krajské ředitelství policie Pardubického kraje se sídlem v Pardubicích
- Krajské ředitelství policie kraje Vysočina se sídlem v Jihlavě
- Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje se sídlem v Brně
- Krajské ředitelství policie Severomoravského kraje se sídlem v Ostravě
- Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje se sídlem v Olomouci
- Krajské ředitelství policie Zlínského kraje se sídlem ve Zlíně³²

³² Závazný pokyn policejního prezidenta č. 137/2009 o organizaci Policie ČR.

3.1. Vzdělávání Policie ČR

Mezi základní nástroje připravenosti policistů pro plnění úkolů Policie České republiky patří vnitřoresortní systém vzdělávání. Tento systém vzdělávání musí vycházet

ze současných celospolečenských problémů. Jeho vnitřní nastavení musí dávat možnost každému policistovi získat nebo prohloubit znalosti a dovednosti, které jsou nezbytné pro službu v neustále měnícím se světě, aby byli policisté dobře připraveni na každou eventualitu, která může přijít.

Systém policejního vzdělávání v současnosti začíná základní odbornou přípravou, kterou zajišťují Vzdělávací zařízení Útvaru policejního vzdělávání a služební přípravy Policejního prezidia ČR, následně pokračuje přes Školní policejní střediska (zajišťují odborné kurzy, školení a spolupracují se Vzdělávacími zařízeními na zajištění odborné praxe pro studenty základní odborné přípravy), dále Vyšší policejní školy a Střední policejní školy Ministerstva vnitra a na vrcholu vzdělávání stojí Policejní akademie ČR.

V 60 letech příprava na pozici policisty probíhala zcela jinak. Byly to školy pro nové přijaté příslušníky SNB. Vzdělávání probíhalo na středních odborných školách MV (SOŠ MV), které byly zřízeny v roce 1956. Tyto nástupní školy byly povinné pro všechny nastupující příslušníky. Specialisté, kteří měli vysokoškolské vzdělání, se těchto studií účastnit nemuseli. Nástupní školy byly na rozdíl od aktuálního vzdělávání jen půlroční. Vzdělávání se týkalo dvou skupin, které byly rozděleny na VB a STB. V Jihlavě probíhala dopravní příprava.³³

V sedmdesátých letech, byly tyto školy změny na praporčické a důstojnické školy. Vzdělávání bylo zcela odlišné. Studenti se mohli vzdělávat i na civilních školách. Od roku 1973 začala fungovat Vysoká škola sboru národní bezpečnosti. Délka studia byla pět let. Po absolvování školy neměl absolvent žádný titul, absolventi mohli pokračovat v doktorském studiu, kde absolvent získal titul JUDr. Na těchto

³³ MACEK, Pavel a UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Police history, 2011. str. 70.

školách však mohli studovat jen příslušníci SNB a SNV, také vojáci z povolání.³⁴ Škola byla v Praze, řízená ministrem vnitra ČSSR.

3.2.1. Četnické školy a vzdělávací systém

Četníci se vzdělávali v četnických školách, dále v odborných kursech, které byly přímo zřizovány na četnických stanicích. Školy byly zřizovány ZČV. Byly rozděleny do tří skupin, prvním byla četnická škola na zkoušku, škola pro výcvik velitelů stanic, škola pro výcvik výkonných důstojníků. V této době byl také rozdělován výcvik na četnický a vojenský.

Za výcvik byl zodpovědný vždy vedoucí četnictva. Velitelé stanic měli povinnost vyučovat tak, aby se četníci mohli co nejdříve zapojit do služby. Vyučování se muselo pravidelně opakovat a velitelé stanic na toto vyučování museli dohlížet. Vzdělávání bylo organizováno formou pokračovacích výcviků.³⁵

3.3 Kvalifikace policisty

Vlastní profil policisty upravuje Vyhláška o osobnostní způsobilosti, která je předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru č. 487/2004 Sb.

Osobnostní charakteristiky, které jsou předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru, splňuje občan nebo příslušník:

- a) intelektově v pásmu průměru nebo vyšším,
- b) emočně stabilní,
- c) psychosociálně vyzrálý,
- d) odolný vůči psychické zátěži,
- e) s žádoucí motivací, postoji a hodnotami,
- f) bez nedostačivosti v oblasti volných procesů,
- g) bez nedostačivosti v oblasti poznávacích procesů,

MACEK, Pavel a UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Police history, 2011. str. 70.
³⁵ MACEK, Pavel. *Dějiny policie a četnictva*. Přeložil Lubomír UHLÍŘ. Praha: Police History, 1999. str. 71.

h) bez nedostačivosti v oblasti autoregulace,

i) bez znaků nežádoucí agresivity,

j) bez psychopatologické symptomatiky.³⁶

3.3.1 Základní odborná příprava

Základní odborná příprava dále jen ZOP trvá dvanáct měsíců, do kterých je započteno i šest týdnů dovolené.

Základní odborná příprava poskytuje všem budoucím policistům odborné vzdělání v oblasti bezpečnosti a práva ve vzdělávacích zařízeních Útvaru policejního vzdělávání a služební přípravy Policie České republiky ve smyslu zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění novel. Po dobu, co policista získává vzdělání, pobírá standardní plat, který je snížen pouze o zvláštní rizikový příplatek. Má nárok na bezplatné ubytování a stravu v policejním vzdělávacím areálu, kdy jsou policisté zpravidla ve 2. Tarifní třídě.

Vše začíná nástupním kurzem ve školním policejním středisku dále jen ŠPS v trvání jednoho měsíce, kde se nastupující policisté naučí bezpečně manipulovat se zbraní a střilet. Ve ŠPS se vyučuje zdravotnická příprava a zvyšuje se fyzická a mentální odolnost. Na konci získají osvědčení o proškolení ke zbraní. Dále jsou policisté rozděleni do Útvaru policejního vzdělávání a služební přípravy dále ÚPVSP zpravidla Praha nebo Brno. Zde policisté získají teoretické znalosti, a to především o právu, kriminalistice, pořádkové policii, policejní etice, psychologii a službě dopravní policie.

Z praktických znalostí se policisté naučí pracovat v interních systémech, naučí ovládat donucovací prostředky, taktiku zákroku a zdokonalí se ve střelbě. A nesmí chybět ani zdravotnická příprava. Nezbytností je, aby získali návyky pro službu u

³⁶ Vyhláška o osobnostní způsobilosti, která je předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru č. 487/2004 Sb.

Policie ČR a také si k ní pomocí emocionálních prožitků vytvořili osobní a kladný vztah.

Absolvováním první části základní odborné přípravy policista splní kritéria stanovená pro přidělení služební zbraně, osvojí si správné a včasné reakce na služební povely a v neposlední řadě porozumí základním povinnostem policisty.

V druhé části na policisty čeká tři měsíční praxe, která je zpravidla absolvována na SPŠ daného kraje. Objevují se zde modelové situace, se kterými se policista může ve službě na denním pořádku setkávat. Pozornost je soustředěna na ovládání donucovacích prostředků, na střelecký výcvik a na taktiku s důrazem kladeným na vlastní bezpečnost. Zvyšuje se zde mentální a fyzická odolnost. Poté jsou policisté zařazeni na základní útvary, kde budou provádět řízený výkon služby se zkušenějšími policisty po dobu jednoho měsíce. Poté se policisté vrací zpět do ÚPVSP, kde zdokonalují znalosti pro výkon služby a připravují se na závěrečnou zkoušku.³⁷

3.3.2 Služební zkouška

Služební zkoušku skládá policista půl roku před uplynutím tří let služebního poměru. Služební poměr je uzavřen na dobu určitou v trvání tří let, jelikož policisté musí složit služební zkoušku, která je zaměřena na policejní činnosti (služba pořádkové policie, služba dopravní policie). V případě úspěšného absolvování této zkoušky se policistovi mění služební poměr na dobu neurčitou, v opačném případě má policista možnost zkoušku zopakovat. Pokud ji nezvládne ani na druhý pokus, pak je jeho služební poměr uplynutím doby určité ukončen.

Další odborná příprava zahrnuje celoživotní vzdělávání a zajišťuje tak jejich odborný růst.³⁸

3.3.3. Karierní postup

Policista je při přijetí do služebního poměru ustanoven na služební místo v policii, pro které je stanovena služební hodnost vrchní referent. Postup

³⁷ Zákon o služebním poměru 361/2003sb.

³⁸ Zákon o služebním poměru 361/2003sb.

obsazování služebních míst v rámci výkonu služby je upraven zákonem. Výběrovým řízením jsou obsazována místa od služební hodnosti inspektor (tarifní třída pět hodnostní označení praporčík nebo nadpraporčík) a vyšší. Při výběrovém řízení se posuzuje služební hodnocení policisty, doba trvání služebního poměru, kvalifikace a dovednosti. Po výběrovém řízení ustanoví služební funkcionář na volné služební místo policistu, který se umístil první v pořadí vhodnosti pro obsazované služební místo. Není-li možno tohoto policistu na volné služební místo ustanovit, ustanoví na něj policistu, který se umístil jako následující v pořadí vhodnosti.

Koncepce vzdělávání policie do roku 2027

Policie České republiky by měla být konkurence schopná, její konkurenceschopnost dle vytvořené koncepce souvisí se vzděláním policistů, s osobní vyzrálostí, zdravotní a psychickou způsobilostí. Je tedy potřeba pro policisty vytvořit takové prostředí, aby odpovídalo nárokům služby.³⁹

3.3.4 Příprava policistů mimo oficiální výcvik

V současném světě díky moderním technologiím stoupá organizovaný zločin. Kyberkriminalita a jiné způsoby organizovaného násilí. Podle Svěráka je potřeba, aby i Policie České republiky reagovala a aktivně změnila koncepci vzdělávání bezpečnostních sborů. Svěrák doporučuje změnu v rozvoji příslušníků bezpečnostních složek, individuální přístup k jednotlivci, který zapadá do celkového schématu přípravy budoucích policistů. Aktuálně je příprava pro budoucí policisty řešena centrálně a není možnost jednotlivě reagovat na vzniklé problémy. Proto je doporučováno přistupovat ve vzdělávání jednotlivce, což může být chápáno jako posílení některých stránek u jednotlivců tak, aby byl připraven do praxe.

³⁹ Databáze strategie, dostupné z [Koncepce rozvoje Policie ČR do roku 2027 | Databáze strategií - portál pro strategické řízení \(databaze-strategie.cz\)](#)

Pokud se příslušníci vzdělávají⁴⁰ ve volném čase, je tato příprava spíše zaměřena na fyzickou zdatnost. Pro některé aktuální uchazeče je problém splnit při přijímání fyzickou zdatnost i přesto, že z požadavků bylo vyřazené plavání.⁴¹

Dříve byl využíván tzv. Cooperův test. Jedná se o test vytrvalosti, kde byl určený časový limit a bralo se v potaz také pohlaví a věk jedince. Uchazeč by měl být tedy motoricky zdatný, aby uměl reagovat a s přehledem vyřešit konfliktní situaci. Jedinec tedy musí být nejen fyzicky, ale hlavně psychologicky vybaven, aby dokázal situaci s nadhledem vyřešit. Velká část profesní přípravy by dle Svěráka měla být věnována zvládnutí konfliktních situací.

Podle Svěráka by fyzická zdatnost měla vypadat takto:

- „fyzická kondice
- motorické návyky,
- technika provedení,
- aplikace do reální situace.“⁴²

Jak již bylo uvedeno, důležitá je psychická příprava. Je potřeba pracovat s emoční labilitou jedince. Práce s jeho postojem jedince, jeho jednáním ve vypjaté krizové situaci, práce s adekvátní reakcí na vypjatou situaci, zvládnutí zvolení vhodných prostředků na vypjatou situaci.

⁴⁰ SVĚRÁK, Vít a VÁŇA, Jan (ed.). *Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality konané na Policejní akademii České republiky v Praze*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2021. str. 116.

⁴¹ SVĚRÁK, Vít a VÁŇA, Jan (ed.). *Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality konané na Policejní akademii České republiky v Praze*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2021. str. 116.

⁴² SVĚRÁK, Vít a VÁŇA, Jan (ed.). *Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality konané na Policejní akademii České republiky v Praze*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2021. str. 116.

Psychická připravenost dle návrhu Svěráka:

„emocionální stabilita

zvládnání stresu,

adekvátní odpovědi na danou situaci

zvládnutí situačního stresu.“⁴³

Aby byla možná změna přípravy, jak uvádí Svěrák, je potřeba také změna legislativy. Policejní akademie České republiky dle Svěráka vypracovala v rámci předmětu donucovací prostředky a zákroky metodickou řadu, kde jsou studenti vedeni k řádnému vyhodnocení situace.

Výcvik Policie podle Svěráka je navrhovaný s ohledem na individuální přístup k budoucímu policistovi. Profesní příprava policisty by měla probíhat podle doporučení Svěráka na těchto úrovních:

- *„oficiální výcvik vedený instruktorem*
- *individuální výcvik s možností v pracovní době,*
- *individuální výcvik mimo pracovní dobu.“⁴⁴*

Svěrák uvádí, že první dvě oblasti jsou propracovány, jsou schvalovány na daný výcvikový rok. Definice policisty by měla být podle Svěráka také ve třech rovinách, a to na fyzickou rovinu, psychickou a vzdělávací rovinu. Svěrák považuje individuální přípravu příslušníka mimo pracovní dobu za nezbytnou.

Rozvíjené by měly být činnosti nejen motorické, ale také technicko – taktické.

„Dle paragrafu 45 odst. 1 písm. d) zákona 361/2003 sb. O služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů ve znění pozdějších předpisu je příslušník

⁴³ SVĚRÁK, Vít a VÁŇA, Jan (ed.). *Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality konané na Policejní akademii České republiky v Praze*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2021. str. 117.

⁴⁴ SVĚRÁK, Vít a VÁŇA, Jan (ed.). *Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality konané na Policejní akademii České republiky v Praze*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2021. str. 118.

povinen „prohlubovat svoji odbornost a udržovat svoji fyzickou zdatnost potřebnou pro zastávání služebního místa a podrobovat se jejímu ověřování služebním funkcionářem“⁴⁵

Svěrák uvádí, že metoda individuálního příslušníka policie musí splňovat určité podmínky. Měla by být aplikovatelná na jakéhokoliv příslušníka Policie, zaměřena na komplexní odpornost bez většího zásahu instruktora služební přípravy. Příslušník by měl být dostatečně motivován, vzdělávání by mělo být koncipováno v určitých krocích a následně by měla být prováděna pravidelná diagnostika a ověřování.⁴⁶

Váňa popisuje metody výcviku podle modelových situací. Modelové situace, vlastní zažití, je účinným nástrojem ve vzdělávání. Modelové situace jsou za pomoci figurantů vedeny tak, aby si budoucí příslušník mohl aktivně zažít zákrok. Tak může pod odborným vedením reagovat a ukázat, jak by situaci řešil. Dle Váni má tato metoda při správné aplikaci řadu pozitiv. Váňa vnímá jako negativum špatné vedení modelové situace. Dle Váni bývají většinou modelové situace za pomoci figurantů vedeny nekomplikovaným způsobem, kdy jsou příslušníci dotlačeni k jistému řešení. Většinou nenastane situace, například útok na hlídku, aby si příslušník mohl vhodné řešení vyzkoušet. Velmi často se podle pplk. Váni může stát, že zakročující policista neumí správně vyhodnotit situaci, může se obávat použít donucovací prostředky. Situaci příslušníci pak sami vyhrotili opakujícími se výzvami, které osoba vůči, které byl zákrok směřovaný ignoruje.⁴⁷

^{45 45} SVĚRÁK, Vít a VÁŇA, Jan (ed.). *Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality konané na Policejní akademii České republiky v Praze*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2021. str. 118.

⁴⁶ SVĚRÁK, Vít a VÁŇA, Jan (ed.). *Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality konané na Policejní akademii České republiky v Praze*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2021. str. 118.

⁴⁷ SVĚRÁK, Vít a VÁŇA, Jan (ed.). *Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality konané na Policejní akademii České republiky v Praze*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2021. str. 119.

Váňa popisuje, že adekvátní nastavení vzdělávání v přípravě pořádkové policie není adekvátní z důvodu nízké časové dotace. Vzhledem k nízkému počtu příslušníků v útvech s vymezenou působností se nedaří zajistit nutnou účast všech policistů. Metodika na zákrok zpravidla kopíruje systém, který se používá při základní přípravě.⁴⁸

3.4 Instituce zaměřené na přípravu budoucích příslušníků

Policejní akademie České republiky (dále jen PA) je státní vysoká škola univerzitního typu, jež sídlí v Praze. PA není vedena jako právnická osoba, je pouze organizační složkou Ministerstva vnitra, je mu tedy podřízena. Na PA je možnost studovat jak prezenčně, tak kombinovaně. Je zde přítomen magisterský (Mgr.), bakalářský (Bc.) a doktorský (Ph.D.) studijní program. Studijní obor je zakončen státní zkouškou z vybraných předmětů a obhajobou závěrečné práce, která může mít podobu at' už bakalářskou, disertační či magisterskou. PA je rozčleněna na Fakultu bezpečnostního managementu a Fakultu bezpečnostně právní. Obě fakulty jsou umístěny v Praze v areálu Policejní akademie. Zde mají možnost studovat policisté ve služebním poměru, zaměstnanci MVČR včetně ostatních resortů jejichž náplň práce je založena na vymáhání práva. Mohou zde také studovat civilní uchazeči. Dále nabízí Policejní akademie velké množství kurzů pro příslušníky PČR a jiných resortů a zaměstnance veřejné správy, kdy jim tyto kurzy pomohou se specifickou problematikou.⁴⁹

Vyšší odborná škola a Střední škola ministerstva vnitra v Praze. Na škole mohou studovat již žáci po ukončení základní školy. Škola dále nabízí jazykové kurzy, kurzy v oblastech utajovaných informací. Studenti střední školy zakončují své studium maturitou, studenti vyšší odborné školy ukončují absolutoriem. Vyšší odborná škola je nejen pro zaměstnance Policie České republiky, ale i pro civilní zaměstnance.

⁴⁸ SVĚRÁK, Vít a VÁŇA, Jan (ed.). *Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality konané na Policejní akademii České republiky v Praze*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2021. str. 119.

⁴⁹ Online. Dostupné z: [Dostupné z: Polac.cz](https://www.polac.cz). [cit. 2024-03-06].

Mimo středoškolského studia nabízí škola také řadu kurzů pro civilní obyvatelstvo. Kurzy jsou vhodné pro učitele, speciální pedagogy a psychology. Dále škola nabízí studium např. pedagogiky pro učitele a resort Vnitra, informatika a utajované informace, learningové kurzy a vzdělávání.⁵⁰

CEPOL je agentura v Evropské unii. CEPOL podporuje spolupráci v oblasti prosazování práv, a to na mezinárodní úrovni. Oficiální název je agentura Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva. Cílem agentury CEPOL vzdělávání odborníků napříč státy. CEPOL sídlí v Budapešti. V čele stojí ředitel, zodpovídá správní radě. Správní rada se schází dvakrát do roka. Agentura CEPOL má v každém státě své zastoupení.

Agentura CEPOL nabízí pravidelně nové vzdělávání. Zohledňuje nové výzkumy. CEPOL nabízí také online vzdělávání, výměnné programy, společné učební osnovy.⁵¹

3.4.1 Odbor vzdělávání a správy policejního školství

Tento odbor vykonává správu nad policejním školstvím ve vztahu k legislativní činnosti. Spolupracuje při vydávání rozhodnutí statusů policejních škol. Rozhoduje ve správním řízení o udělení autorizace podle zákona. Nostrifikuje vzdělávání na zahraničních školách. Zabezpečuje ediční činnost, spravuje archivní materiály. Provádí výkon státní správy na středních vysokých a vyšších policejních školách. Provozuje informační systém, který poskytuje nabídku vzdělávání policie a jejich zaměstnanců. Registruje všechna vzdělávání včetně vzdělávání ve výcvikových střediscích. Doporučuje formy a metody vzdělávání. Koordinuje zpracování učebních osnov. Shromažďuje a vyhodnocuje informace ohledně vzdělávání policistů.

⁵⁰ Online. Dostupné z Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze (skolamv.cz). Dostupné z: [Dostupné z Policejní akademie ČR \(polac.cz\)](#). [cit. 2024-03-06].

⁵¹Online. CEPOL: poslání, vize a hodnoty | CEPOL (europa.eu). [cit. 2024-03-06].

Provádí kontrolní činnost v policejních vzdělávacích zařízeních. Posuzuje rozpočty policejních škol a vzdělávacích zařízení. Provádí analýzu nákladnosti policejních škol.⁵²

3.4.1 Současnost policejního vzdělávání

Vzdělávání připravuje příslušníky na výkon služby. Je to tedy nutností. Zákon č. 361/2003 Sb. O služebním poměru bezpečnostních sborů stanovuje podle § 45 základní povinnosti příslušníků policie české republiky. Příslušníci české policie si musí prohlubovat znalosti a odbornost pro dané služební místo. Vedoucí pracovníci mají zase povinnost dohlížet na to, zda se policisté vzdělávají a prohlubují svou odbornost.

Vzdělávání u policie je realizováno základě dalších předpisů. Ten nejvyšší předpis je o policejních školách. V dokumentu je také popsáno, že bezpečnostní sbory jsou povinné zajistit svým příslušníkům vzdělávání tak, aby mohli zdokonalovat svou odbornost.

Vzdělávání příslušníku zajišťuje útvar policejního vzdělávání, to se týká také občanských zaměstnanců. Útvar policejního vzdělávání má celorepublikovou působnost. Pokud se jedná o vzdělávání v krajích, toto vzdělávání zajišťují školní policejní střediska.

Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy byl zřízen k 1.7.2015., kterým bylo změněno nařízení z roku 2008. Tento útvar nahradil dosavadní oddělení vzdělávání.

Podle ZP PP č. 137/2009 z počátku policejní vzdělávání řídil náměstek policejního prezidenta. Od roku 2019 je útvar řízen policejním prezidentem. Útvar je členěn na různé odbory odbor kanceláře ředitele, odbor služební přípravy a policejního sportu. Dále je útvar rozdělen na tři vzdělávací zařízení, a to odbor zabezpečení přípravy Praha a Jihlava, Odbor zabezpečení výuky Brno a výuky Holešov, dále odbor Pardubice, odbor zabezpečení výuky je Praha Ruzyně. Tyto útvary jsou řízeny za stanovených podmínek a zajišťují odborné vzdělávání potřebné pro výkon zaměstnanců policie.

⁵²Online. Dostupné z Soucasnost-a-budoucnost-policejního-vzdelavani.pdf (polac.cz). [cit. 2024-03-06].

Školní policejní střediska jsou zřizovaná v rámci krajských středisek jako jejich organizační článek, jejich činnost a působnost je upravena ZP PP č. 14/2010 o školních policejních střediscích. Hlavní činností je vzdělávání budoucích policistů, metodické zabezpečení policejního vzdělávání. V roce 2010 došlo v rámci organizačních změn ke zřízení v krajích vysočina, Karlovarský kraj, Pardubický kraj, Liberecký a Zlínský, Olomoucký školní policejní střediska nemají. V těchto krajích jsou zřízeny pouze odbory služební přípravy, hlavní činností je služební přípravy policistů. Také zajišťují taktický a střelecký výcvik a výcvik donucovacích prostředků. Tyto střediska mají pouze vedoucího a instruktora přípravy. Jiná vzdělávací činnost není v těchto střediscích vykonávána. Základní odbornou přípravou policistů pro tyto kraje jsou jmenovány mladší krajská ředitelství.

Hlavní činností školních policejních středisek je služební příprava policistů, kam patří střelecký výcvik, výcvik k používání donucovacích prostředků, výcvik členů prvosledových hlídek, prověrky fyzické způsobilosti, základní odborná příprava nástupní a řízená praxe, další vzdělávání policistů v kurzech a školení. Dále do činnosti školních policejních středisek patří další činnosti, jako služební zkoušky, ozdravené pobyty, autoškola.

Školní poradenská střediska ZP PP č. 14/2010 zajišťují vzdělávání v rámci specializační přípravy. Kurzy jsou směřovány k prohloubení odborné kvalifikace. Policista by měl během svého profesního života v rámci celoživotního vzdělávání projít kvalifikační přípravou, další odbornou a doplňující přípravou.

Kvalifikační příprava je vázaná na služební místo. Na každé služební místo by mělo být podle Hofmanové stanovené konkrétní vzdělávání. Do kvalifikační přípravy je také zahrnuta odborná příprava. Odborná příprava je pro nově nastupující policisty prvním a hlavním odborným vzděláváním. Součástí kvalifikační přípravy jsou také specializační kurzy v IS EKIS HR – ekonomický informační systém Ministerstva vnitra.

Dle Hofmanové potřebuje policista během své služby neustále prohlubovat a aktualizovat své znalosti a kompetence. Policista může být během své kariéry přesunut na jiné pracovní místo, také se mění zákony, vyhlášky a potřeby, proto je nutné správné nastavení celoživotního vzdělávání policistů.

Policista se během jednoho roku připravuje na zákroky z hlediska taktiky. Učí se používat střelné zbraně a donucovací prostředky. Hofmanová sděluje, že aktualizace vědomostí by mohla být zahrnuta do pracovní náplně vedoucího policisty. Doplnující příprava je zaměřena na konkrétní úkol v rámci police.⁵³

3.4.3 Vyslání policisty na studijní pobyt

Vyslání studenta na studijní pobyt je podrobně popsáno v nařízení Ministerstva vnitra ze dne 22.8.2016, které prošlo úpravou v roce 2019 ze vzdělávání příslušníků PČR řídí. Toto nařízení upravuje organizaci vzdělávání v policejních školách.

Dále je v nařízení upraveno vysílání policistů ke studiu, průběh studia a hodnocení studia policistů. V dokumentu jsou vymezeny způsoby ukončení studia, práva a povinnosti studujícího, který byl vyslaný ke studiu. V dokumentu jsou vymezeny také všechny právní předpisy, které se studia týkají.

V další části dokumentu je vymezen systém vzdělávání, vzdělávací programy, učební plány, dále dokument vymezuje jiné cíle a parametry, podle kterých se uskutečňuje vzdělávání policistů. V další části bodu je vymezení, kdo je student a za jakých podmínek lze studium absolvovat. V systému EKIS HR, což je informační systém ministerstva, jsou popsány moduly. Dále jsou v dokumentu vymezeny vzdělávací střediska.

V dokumentu je popsáno, co zahrnuje vzdělávání zaměstnanců:

- vstupní vzdělávání,
- vstupní vzdělávání následně,
- průběžné vzdělávání,
- vzdělávání vedoucích zaměstnanců,
- jazykové vzdělávání,
- vzdělávání zaměstnanců.

⁵³ Online. Dostupné z Dostupné z Soucasnost-a-budoucnost-policejniho-vzdelavani.pdf (polac.cz). [cit. 2024-03-06].

Takové vzdělávání se uskutečňuje v souladu s předpisy. Vstupní vzdělávání musí být absolvované ihned po přijetí zaměstnance. Vzdělávání policistů se uskutečňuje v souladu s interními akty policejního prezidia. Dokument dále uvádí, jak má být studium dlouhé, dále profil absolventa.

Systém vzdělávání: to, jakým způsobem se mají policisté vzdělávat, stanoví policejní prezident interním aktem, pro policisty povolené k plnění úkolů v ministerstvu, na policejní akademii.

Forma studia může být denní, kdy může být výuka organizovaná denně nebo v blocích.

Distanci výuka: je samostatné studium při výkonu služby nebo na pracovišti studujícího policisty. Studium probíhá samostatně, většinou studiem materiálů.

Kombinovaná forma: je to střídání předešlých forem studia.

Profil absolventa je schvalován v souladu s interními akty policejním prezidiem.

3.4.4 Vysílání zaměstnance ke studiu

přihlášení policisty ke studiu se probíhá formou registrace na EKIS HR, u konkrétní akce nejpozději pět dnů před termínem.

Přihlášení ke studiu provede personální odbor. Personální oddělení a základě přihlášení policisty vyhotoví rozkaz o vyslání policisty na studijní pobyt.

Průběh studia: Studium se řídí školním řádem, který musí být v souladu s interními akty policejního prezidia. V průběhu studia není možné zahájit jiný druh studia, existují výjimky, pokud student má plněny podmínky studia.

Studující může se zvlášť závažných důvodů studium přerušit. Pokud je studium delší než dva měsíce. O přerušení studia rozhodne studijní funkcionář. Odvolání ze studia je možné, pokud studující nenastoupí ke studiu, na které byl vyslán může být ze studia odvolán. Studující policista přestává být studentem vykonáním závěrečné zkoušky.

Do vzdělávání policistů patří také zvyšování jazykových schopností. Policisté mohou vykonat tzv. standardizovanou jazykovou zkoušku Ministerstva vnitra. Pravidla vykonání této zkoušky se řídí interním aktem. Závěrečná zkouška bývá v e – learningové formě, zpravidla není komisionální.

Absolvent získává doklad o absolvování studia. Jedná se o absolvování nebo doklad o účasti.

Nabídka vzdělávání ve školách typu ministerstva vnitra je zveřejněn v katalogu na internetových stránkách školy v EKIS HR.

3.4.5 Prokázání kvalifikace

Policista nebo jiný zaměstnanec je zařazen na služebním místě, pro které je určena potřebná kvalifikace. Zkoušku v prokázání kvalifikace je možné vykonat tehdy, jestliže náplň a obsah programu to nevyklučuje. Jestliže policista vykonal požadovanou zkoušku v minulosti a nyní žádá uznání kvalifikace, je to možné pouze v případě, že program, který aktuálně probíhá, je totožným programem.⁵⁴

3.4.6 Efektivnost vzdělávání příslušníku

Příprava policistů není jen o vzdělávání v oblasti práva, nebo jak používat zbraň. Je potřeba vzdělávání zaměřit také na psychickou přípravu policistů, zvláště mladých začínajících kolegů. Policisté se potkávají se zátěžovými stresovými situacemi a se stresovou zátěží je potřeba umět pracovat. Dle Blahuta by měl příslušník znát relaxační techniky a umět si při stresu ulevit. Někteří příslušníci tyto strategie neznají, neumí s tím pracovat, jsou ke svým „pocitům“ lhostejní, aby se mohli soustředit plně na výkon své profese. Pokud policista zátěž přehlíží s odstupem času, jak popisuje Blahut může dojít k rozvoji PTSP (Posttraumatická stresová porucha), změnám nálad, jinému vnímání, otupělosti a agresí. Je velký rozdíl být vůči zátěži odolný a potlačováním svých emocí. Policisté neustále pracují na své fyzické aktivitě, fyzickou aktivitou také lze bojovat proti stresu a zvládnutí náročných pracovních situací. Blahut popisuje, že každému příslušníkovi může vyhovovat jiné odreagování.⁵⁵

⁵⁴Online. Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy - Policie České republiky). [cit. 2024-03-06].

⁵⁵SVĚRÁK, Vít a VÁŇA, Jan (ed.). *Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality konané na Policejní akademii České republiky v Praze*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2021. ISBN 9788072515257.

Fyzická a psychická odolnost: fyzická odolnost ovlivňuje psychickou odolnost a opačně. Během života k udržení zdravé odolnosti je potřeba starat se o obě tyto složky.

Odolnost: dle Blahuta lze odolnost definovat mnoha způsoby. Jedná se o faktor, díky kterému člověk dokáže zvládat zátěžové situace. Odolnost lze také popsat jako určitou rezistenci na schopnost adaptovat se na nepřízeň života.

Fyzická odolnost: je schopnost jedince zvládat požadované nároky bez vnějšího empatického vypětí, bez toho, aniž by situace ovlivnila chování jedince, případně zhoršila jeho zdravotní stav nebo jeho psychické rozpoložení.⁵⁶

Fyzická odolnost je ovlivněna funkční kapacitou, tělesnou zdatností, která bývá vrozená. Dále je ovlivněna kvalitou získanou během života, která je získána tréninkem. Pro dobrou fyzickou odolnost potřebuje jedinec především dobrý zdravotní stav. Fyzická aktivita je ovlivněna aktivitami, který jedinec provozuje správně. K dobrému stavu potřebujeme také psychickou pohodu.

Psychická odolnost: psychickou odolnost dle Blahuta lze chápat jako schopnost organismu přiměřené obrany vůči stresorům.⁵⁷

Organismus by měl zátěži nejen odolávat, ale měl by se také umět sám zregenerovat. Většina příslušníků jsou aktivní sportovci.

Techniky vyrovnávání se zátěžovými stresovými situacemi: patří sem například techniky na zvládnání stresu jako jsou dechová cvičení, meditace a řízená imaginace. Tyto techniky slouží k psychické vyrovnanosti. Pomáhají ke zklidnění a trénují soustředění.

Dle Blahuta dechová cvičení podporují kardiovaskulární systém. Přestože je meditace spojena s východním náboženstvím. Dle Blahuta slouží k uvolnění a soustředění. Řízená imaginace pomáhá zvládat nepříjemné situace.

⁵⁶ SVĚRÁK, Vít a VÁŇA, Jan (ed.). *Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality konané na Policejní akademii České republiky v Praze*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2021. str.14.

⁵⁷ SVĚRÁK, Vít a VÁŇA, Jan (ed.). *Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality konané na Policejní akademii České republiky v Praze*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2021. str. 14.

Cílem řízené imaginace je vedená relaxace, kdy si jedinec představí moře nebo zahradu a pracuje se s dechem. Řízená imaginace velmi ovlivňuje stres.⁵⁸

Zvládání stresových situací je pro příslušníky police velmi důležité, denně se mohou potkávat se situacemi jako je například ztráta života atd. Blahut uvádí, jak je důležité pečovat o své psychické zdraví, pokud to jedinec sám nedokáže, službou jej může provést zkušený psychoterapeut případně psycholog.

V přípravě budoucích policistů je vyučovaná policejní psychologie. Dle Hodoulíka policejní psychologie zkoumá zákonitosti psychické regulace jedince/policisty, policejních skupin a všech osob, které se nacházejí ne specifických podmínkách, které vyžadují odbornou policejní pomoc.⁵⁹

V policejní praxi si lze policejní psychologii představit tak, že policista bude ovládat nejen techniky vyšetřování, ale bude umět jednat s pachateli trestné činnosti, jejich oběťmi a svědky.

Policisté budou schopni reagovat ve velkém stresu a přispívat tak k dobrému vnímání policie.

Státy jako Německo, Rakousko a Švýcarsko tento trend, jak popisuje Hodoulík, nastartovali dříve.

Hodoulík se také věnuje otázce, zda jsou policisté na výkon své profese dobře připraveni. Policejní psychologie zasahuje do několika oblastí, jako první lze popsat budoucí výběr policisty. Zde se policejní psycholog uplatní při posuzování způsobilosti ucházet se o práci příslušníka policie. Policejní psycholog spolupracuje také na metodách. Na posouzení psychologické způsobilosti se podílí pouze policejní psycholog, posouzení jiným psychologem mimo resort policie je nepřipustné.⁶⁰

⁵⁸ SVĚRÁK, Vít a VÁŇA, Jan (ed.). *Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality konané na Policejní akademii České republiky v Praze*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2021. str. 28.

⁵⁹ SVĚRÁK, Vít a VÁŇA, Jan (ed.). *Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality konané na Policejní akademii České republiky v Praze*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2021. str. 29.

⁶⁰ SVĚRÁK, Vít a VÁŇA, Jan (ed.). *Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování*

Podle Hodoulíka by měl policejní psycholog „provázet“ policistu po celou dobu výkonu jeho služby, ve vybraných případech i po skončení služby. Policejní psycholog také provádí krizovou intervenci, pokud je potřeba. Policejní psycholog se věnuje dalšímu tedy celoživotnímu vzdělávání policistů, podílí se na základní odborné přípravě pořádáním kurzů a přednášek, výcviků pro policisty ve služebním poměru. Vzdělává také psychologickou komunikaci při jednání s pachateli a oběťmi trestné činnosti, kde se jedná o zcela odlišné činnosti.⁶¹

Základní odborná příprava je období, kdy se nově přijatí policisté seznamují s prací policisty. Tam se také dozvědí o fungování policejního psychologa a o tom, co tato pozice obnáší. Hodoulík sděluje, že v poslední době se policie snaží o redukci práce policejního psychologa a redukci samotného psychologického vzdělávání policistů. Policejní psychologie je nahrazena policejní etikou. Témata, která by mělo psychologické vzdělání budoucích příslušníků obsáhnout, jsou například komunikace s etnickými menšinami, citlivá komunikace s oběťmi trestných činů, komunikace s mladistvými a dětmi, jiná je komunikace u osob s hendikepem, komunikace s blízkými osobami v případě úmrtí. Jedná se o vzdělávání v počtu 24 hodin. Hodoulík sděluje, že vzdělávání nově příchozích policistů při vzdělávání psychologie a komunikace není dostatečná. Vzdělávání z oblasti psychologie je tedy pro policisty nutností. Nedostatečná příprava a psychohygienu se může negativně projevit na samotné policejní práci, a to třeba v případě neadekvátních reakcí. Hodoulík ve svém shrnutí navrhuje v rámci celoživotního vzdělávání změnu systému vzdělávání, delší přípravu příslušníků, vzdělávání rozdělit do několika částí možnost vykonání zkoušky v době, kdy je příslušník v praxi. Zkouška by měla být v podobě „atestačního řízení“, jako mají například lékaři či jiné profese.⁶²

kriminality konané na Policejní akademii České republiky v Praze. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2021. str. 29.

⁶¹ SVĚRÁK, Vít a VÁŇA, Jan (ed.). *Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality konané na Policejní akademii České republiky v Praze. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2021. str. 30.*

⁶² SVĚRÁK, Vít a VÁŇA, Jan (ed.). *Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování*

5. Praktická část

Praktická část bakalářské práce je zaměřena na zhodnocení základní odborné přípravy a celoživotního vzdělávání z pohledu policistů České republiky. Otázky byly zaměřené na zjištění, zda vzdělávání, které bylo příslušníkům Policie České republiky poskytnuto v rámci základní odborné přípravy bylo dostačující tak, aby si uměli poradit v praxi a zvládali zátěžové situace.

Oslovení policisté jsou z různých oddělení, jsou na různých služebních pozicích oddělení hlídkové služby, dopravním inspektorátu, obvodním oddělení. Dotazování příslušníci jsou z Ústeckého a Středočeského kraje. Důvodem, proč jsem si toto téma vybral, bylo zamyšlení se nad nárůstem nespokojených kolegů ze služebních míst, na která se připravovali. Otázky byly směřované na spokojenost příslušníků se základní odbornou přípravou. Oslovení příslušníci jsou všichni ve služebním poměru od jednoho do pěti let.

Osloveni byly tři ženy a sedm mužů, všichni oslovení policisté prošli ZOP mezi roky 2017–2022.

K dotazníkovému šetření byly stanoveny tyto otázky:

Připravila Vás základní odborná příprava dostatečně na výkon služby?

Jak často máte výcvik, který potřebujete k výkonu služby?

Zjistil jste během výkonu služby, na co nejste připraven?

Co byste potřeboval k prohloubení znalostí?

Příslušník policie č. 1

Připravila vás základní odborná příprava dostatečně na výkon služby?

Příslušník odpovídá, že na výkon služby nebyl dostatečně připraven, nebyl připraven na to, jak se má komunikovat na ulici, má pocit, že nemá respekt. Na ZOP se dostatečně nenaučil administrativní úkony, ale učil se pracovat na vybavení, které se již ve výkonu služby nepoužívají.

Jak často máte výcvik, který potřebujete k výkonu služby?

Příslušník sděluje, že mají dvakrát ročně střelby a také nějaké e-learningové školení, téma neupřesnil.

Zjistil jste během praxe na co nejste připraven?

Příslušník sděluje, že nebyl připraven na administrativní úkony a komunikaci s lidmi.

Co byste potřeboval k prohloubení vašich znalostí?

Příslušník sděluje, že by potřeboval lepší finanční ohodnocení tak, aby se i ve svém volném čase mohl sám na sobě pracovat.

Dotazníkové šetření bylo doplněno rozhovorem s doplňujícími otázkami.

Hodnocení příslušníka č. 1

Příslušník sděloval, že do praxe nebyl připraven, neuměl si poradit s administrativními úkony. Neuměl pracovat na zařízeních, protože na místě, kam byl zařazen, se používá zcela jiné zařízení, vše se učil „za běhu“, což prý bylo velmi stresující.

Příslušník hodnotí velmi negativně nízké finanční ohodnocení.

Příslušník č. 2

Připravila vás základní odborná příprava dostatečné na výkon služby?

Příslušník sděluje, že na výkon služby byl spíše připraven, více se naučil v řízené praxi, zjistil, jak se to opravdu dělá.

Jak často máte výcvik vzdělávání?

Příslušník odpověděl, že má každý měsíc výcvik, střelbu, zdravotní, sebeobranu.

Zjistil jste během praxe na co nejste připraven?

Příslušník popsal, že by potřeboval být více připraven na komunikaci s lidmi a s osobami, které jsou závislé na psychoaktivních látkách.

Co byste potřeboval k prohloubení vašich znalostí?

Na otázku příslušník sdělil, že by potřeboval více let ve službě, tedy praxi.

Hodnocení dotazníkové šetření s příslušníkem č. 2

S šetření vyplynulo, že na výkon služby byl příslušník připraven je z poloviny. Potřeboval by více praktických rad, které se týkají komunikace s lidmi a komunikace s osobami, které jsou závislé na psychoaktivních látkách.

V závěru příslušník popisuje, že pokud bude více let ve službě, zcela jistě získá více zkušeností pro svou praxi.

Příslušník č. 3

Připravila vás základní odborná příprava dostatečné na výkon služby?

Příslušník sdělil, že ve finále by řekl, že byl dostatečně připraven.

Jak často máte výcvik/ vzdělávání?

Dle odpovědi příslušníka se účastní vzdělávání 9x až 10 x ročně.

Zjistil jste během výkonu služby na co nejste připraven?

Příslušník byl po ukončení studia na hraničních přechodech z důvodu covidu, tak nemohl zjistit, zda je dobře připraven, protože samotného výkonu služby se v podstatě neúčastnil.

Co byste potřeboval k prohloubení vašich znalostí?

Během studia by příslušník potřeboval více praktických ukázek než sedět v učebně. Uvítal by více modelových situací.

Shrnutí:

Příslušník sděluje, že neumí úplně posoudit, zda byl připraven, během praxe stál na hranicích z důvodu Covidu. Příslušník dále sdělil, že by během základní odborné přípravy uvítal více modelových situací, praktických ukázek, které vypadají opravdu realisticky. Prý by si tak mohl vyzkoušet například komunikaci s náročným člověkem.

Příslušník č. 4

Připravila Vás základní odborná příprava na výkonu služby?

Příslušník sděluje, že nebyl dostatečně připraven (výuka v covidovém období).

Jak často máte výcvik/ vzdělávání, který potřebujete k výkonu služby?

Příslušník popsal, že výcvik probíhá jednou až dvakrát měsíčně, protože je členem prvosledové hlídky.

Zjistil jste během výkonu služby, na co nejste připraven?

Příslušník by během přípravy ocenil více modelových situací, aby byl připraven na situace, které mohou přijít.

Co byste potřeboval k prohloubení vašich znalostí?

Příslušník by potřeboval více kvalitních výcviků a zajímavější způsob vzdělávání.

Shrnutí:

Příslušník sděluje, že jeho příprava probíhala v covidovém období. K přípravě do praxe by potřeboval více modelových situací, tak, aby byl připravena do praxe. Dále sdělil, že by se mu líbilo, pokud by výcviky a samotné vzdělávání bylo zajímavější.

Příslušník č. 5

Připravila Vás základní odborná příprava na výkon služby?

Příslušník sděluje, že nebyl ze základní odborné přípravy pro výkon služby.

Jak často máte výcvik/vzdělávání, který potřebujete k výkonu služby?

Příslušník sděluje, že má výcvik střelby a taktický výcvik tak pětkrát ročně. Dále mají dvakrát až třikrát online kurzy.

Zjistil jste během praxe na co nejste připraven?

Příslušník sděluje, že nebyl připraven na kontroly kamionu, vůbec nevěděl, jak to má dělat.

Co byste potřeboval k prohloubení vašich znalostí?

Příslušník by prý potřeboval více školení, které nejsou online a může si to na modelových situacích vyzkoušet. Dále sdělil, že je po začínajících policistech vyžadováno něco, co jim nikdo neukázal.

Shrnutí:

Příslušník sděluje, že nebyl ze základní odborné přípravy na výkon služby připraven, během studia by potřeboval více modelových situacích, například vůbec nevěděl, jak má probíhat kontrola kamionu a pokud se sejde ve službě více začínajících, „špatně“ připravených policistů, bývá to problém.

Příslušník č. 6

Připravila Vás základní odborná příprava dostatečně na výkon služby?

Příslušnice sděluje, že na výkon služby nebyla dostatečně připravena.

Jak často máte výcvik /vzdělávání, který potřebujete k výkonu služby?

Příslušnice sděluje, že výcvik mají asi 4x ročně, dále si studují závazné pokyny.

Zjistil jste během praxe na co nejste připravena?

Příslušnice sděluje, že ano, ale nechce odpověď více definovat.

Co byste potřeboval/a k prohloubení vašich znalostí?

Policistka sděluje, že potřebuje v praxi větší podporu a vedení od nadřízených. Dále by ocenila lepší předávání informací, možnost aplikace mentora v rámci útvaru. Ucelení a zjednodušení pracovních postupů a norem. Dále lepší základní odbornou přípravu tak, aby byla byl nový policista připraven do praxe.

Shrnutí:

Policistka sděluje, že jí základní odborná příprava nepřipravila na praxi. Aby výkon služby mohl být kvalitnější hned zpočátku, tak by potřebovala lepší podporu a vedení ze strany nadřízených, ucelení a zjednodušení pracovních postupů a norem.

Dle názoru policistky by měla být základní odborná příprava kvalitnější tak, aby si nastupující policista uměl poradit i v začátcích.

Příslušník č. 7

Připravila Vás základní odborná příprava dostatečně na výkon služby?

Příslušnice sděluje, že ne, spíše to bylo o hledání a doptávání u služebně starších kolegů.

Jak často máte výcvik/vzdělávání, který potřebujete k výkonu služby?

Příslušnice sděluje, že výcvik prý probíhá několikrát ročně. Ale hodně se prý připravuje sama, pokračuje ve studiu na vysoké škole.

Zjistil jste během praxe na co nejste připravena?

Příslušnice sděluje, že nebyla připravena na komunikaci s agresivní osobou a s osobami, které jsou závislé na psychoaktivních látkách.

Co byste potřeboval/a k prohloubení vašich znalostí?

Příslušnice sděluje, že při základní odborné přípravě potřebovala více modelových situací, aby si mohla vyzkoušet co vlastně může očekávat.

Shrnutí:

Příslušnice sděluje, že jí základní odborná příprava na praxi nepřipravila. Sama si hledala možnosti a doptávala se starších kolegů. V rámci základní odborné přípravy by uvítala více modelových situacích, hlavně při práci s komplikovanou osobou. To, že vlastně „nebyla“ připravena, byl důvod, proč se rozhodla dále studovat.

Příslušník č. 8

Připravila Vás základní odborná příprava dostatečně na výkon služby?

Příslušnice sdělila, že základní odborná příprava jí nepřipravila na výkon služby.

Jak často máte výcvik/ vzdělávání, který potřebujete k výkonu služby?

Příslušnice sděluje, že výcvik má jednou měsíčně.

Zjistila jste během praxe na co nejste připravená?

Příslušnice popsala, že by k výkonu praxe potřebovala přehled o tom, co se v evidenci trestních řízení má využívat.

Co byste potřebovala k prohloubení vašich znalostí?

Příslušnice sdělila, že nejvíce asi získá spoluprací a praxí se služebně staršími kolegy.

Shrnutí:

Policistka sdělila, že jí základní odborná příprava dostatečně nepřipravila na výkon služby. Dále popsala, že vzdělávání v rámci jejího služebního místa probíhá jednou měsíčně. Dle jejího názoru se nejvíce učí při spolupráci se služebně staršími kolegy, to prý ale někdy kvůli nedostatku policistů není možné.

Příslušník č. 9

Připravila Vás základní odborná příprava dostatečně na výkon služby?

Příslušník sděluje, že základní odbornou přípravou nebyl dostatečně připraven na výkon služby.

Jak často máte výcvik/ vzdělávání, který potřebujete k výkonu služby?

Policista uvedl, že vzděláním prochází na 5x až 6x do roka.

Zjistila jste během praxe na co nejste připravená?

Příslušník popsal, že by potřeboval více modelových situacích, kde by se naučil komunikovat s komplikovanými osobami. Dále byl potřeboval podpořit v administrativních úkonech.

Co byste potřebovala k prohloubení vašich znalostí?

Příslušník popsal, že by potřeboval více výcviku/vzdělávání, které prohloubí jeho znalosti a schopnosti rámci jeho služebního místa.

Shrnutí:

Policista je ve služebním poměru pátým rokem, sdělil, že dle jeho názoru příprava v rámci základní odborné přípravy nebyla dostatečná. Dále uvedl, že by potřeboval více odborných výcviků/vzdělávání pro prohloubení své praxe.

Příslušník č. 10

Připravila Vás základní odborná příprava dostatečně na výkon služby?

Příslušník uvedl, že základní odborná příprava byla dle jeho názoru dostatečná. Naučil se základy, které může během své praxe prohlubovat.

Jak často máte výcvik/ vzdělávání, který potřebujete k výkonu služby?

Příslušník uvedl, že vzdělávání mají během roku minimální, střelby mají během roku pravidelně, protože jsou povinné, pokud prý má o střelby zájem, může se hlásit během roku individuálně.

Zjistila jste během praxe na co nejste připravená?

Příslušník popsal, že se učí během praxe. Každý den může nastat situace na kterou není možné se předem připravit.

Co byste potřebovala k prohloubení vašich znalostí?

Policista sdělil, že by uvítal školení k různým novinkám, aby se to nemusel učit a dohledávat každý sám.

Shrnutí:

Policista v dotazníkovém šetření uvedl, že díky základní odborné přípravě se naučil základy, které může během své praxe prohlubovat. Vzdělávání podstupuje během roku minimálně, ale má možnost na střelby docházet individuálně. Uvítal by během své praxe více krátkých školení, a to hlavně k novým informacím.

Hodnocení dotazníkového šetření

Účastníci dotazníkového šetření byli příslušníci Policie české republiky, kteří se účastnili základní odborné přípravy v období 2017–2022.

Všichni dotazovaní policisté jsou v aktivním výkonu služby. Dotazníkového šetření se účastnilo sedm mužů a tři ženy ve věku do třiceti let.

Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, zda základní odborná příprava je z pohledu účastníku dotazníkového šetření dostačující pro výkon služby. Další dotazy byly směřovány na zjištění, jak probíhá další vzdělávání v rámci celoživotního učení, tak, aby si policisté mohli prohloubit své znalosti.

První otázka zněla, zda byla základní odborná příprava dostatečná tak, aby si policisté uměli poradit při nástupu do výkonu služby.

Deset z devíti dotázaných sdělilo, že dle jejich názoru základní odborná příprava nebyla natolik dostačující, aby mohli po nástupu do praxe samostatně pracovat.

Druhou otázkou byli dotazováni, jak probíhá celoživotní vzdělávání v rámci praxe, tak, aby si policista prohluboval své znalosti a schopnosti.

Zde se odpovědi velmi liší v závislosti na jednotlivých krajích a pracovních pozicích. Závěrem je možné napsat, že další vzdělání policistů mělo být jednotné a ucelenější tak, aby se policisté v jednotlivých krajích mohli profesně posouvat.

Třetí otázka byla směřována na zjištění, kde měli policisté největší nedostatky při nástupu do praxe. Většina dotázaných popsala, že mají nedostatky v komunikaci se zátěžovým, agresivním člověkem, či osobách závislých na psychoaktivních látkách, dále by potřebovali podpořit v administrativních úkonech. Jeden z policistů popsal, že vůbec nevěděl, jak má probíhat kontrola kamionů.

Čtvrtou otázkou bylo zjištění, co by policisté potřebovali k prohloubení svých znalostí. Všichni dotazovaní se shodují na ucelení vzdělávání, které by mělo být jednotné. Ohledně základní odborné přípravy by uvítali více modelových situací, aby si mohli jednání vyzkoušet.

Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo popsat celoživotní vzdělávání zaměstnanců veřejné správy a charakteristiku Policie České republiky, a to především celoživotní vzdělávání policistů.

V jednotlivých kapitolách práce byly uvedeny charakteristiky celoživotního vzdělávání a motivace k dalšímu vzdělávání. Jak se připravují noví policisté a jejich další vzdělávání v rámci kariéry.

V praktické části bylo prostřednictvím dotazníkového šetření u policistů na základních útvarech v přímém výkonu služby zjištěno, že policisté mají pocit, že základní odborná příprava je dostatečně nepřipraví na přímý výkon služby. Dále policisté považují vzdělávání za nedostatečné a ocenili by více výcviku od zkušených instruktorů Policie České republiky. Policisté popisovali, že by uvítali výcviky, kde si mohou na modelových situacích vyzkoušet praktické situace, naučí se pracovat s novým technickým vybavením a dozví se aktuální novinky, které mohou aplikovat v praxi.

Dle mého názoru je Policie České republiky, co se týče výcviku a vybavení, finančně podhodnocena a četnost výcviku by měla být vyšší, změnou nastavení vzdělávání budou policisté více připraveni čelit různým nástrahám ve výkonu služby. Domnívám se, že změnou finančních podmínek by byli policisté více motivováni a mohli se vzdělávat i ve svém volném čase, a tak prohlubovat své znalosti a přispět k lepšímu fungování Policie České republiky.

Seznam použitých zdrojů:

ČERMÁK, Milan. *Bezpečnostní příprava*. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. Praha: Armex, 2012. ISBN 9788087451205.

HORIZNKOVÁ, Eva a NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. 4. aktualizované vydání. Brno: VK, 2021. ISBN 9788087713211.

MACEK, Pavel a UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Police History, 2001. ISBN 8086477010.

MACEK, Pavel. *Dějiny policie a četnictva*. Přeložil Lubomír UHLÍŘ. Praha: Police History, 1999. ISBN 8090267009.

POMAHAČ, Richard. *Veřejná správa*. Beckovy mezioborové učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2013. ISBN 9788074004476.

SVĚRÁK, Vít a VÁŇA, Jan (ed.). *Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality: sborník příspěvků z mezinárodní vědecké konference Profesní příprava v ozbrojených složkách ČR, státní a veřejné správě - její podíl na snižování kriminality konané na Policejní akademii České republiky v Praze*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2021. ISBN 9788072515257.

ŠKODA, Jindřich. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. ISBN 9788073804473.

VETEŠKA, Jaroslav. *Kompetence ve vzdělávání dospělých: pedagogické, andragogické a sociální aspekty*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010. ISBN 9788086723983.

VETEŠKA, Jaroslav. *Přehled andragogiky: úvod do studia vzdělávání a učení se dospělých*. Praha: Portál, 2016. ISBN 9788026210269.

Internetové zdroje:

Online. CEPOL: poslání, vize a hodnoty | CEPOL (europa.eu). Dostupné z: [CEPOL: poslání, vize a hodnoty | CEPOL \(europa.eu\)](#). [cit. 2024-03-06].

Online. Dostupné z [Dostupné z Soucasnost-a-budoucnost-policejního-vzdelavani.pdf \(polac.cz\)](#). [cit. 2024-03-06].

Online. Dostupné z [Soucasnost-a-budoucnost-policejního-vzdelavani.pdf \(polac.cz\)](#). [cit. 2024-03-06].

Online. Dostupné z Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze (skolamv.cz). Dostupné z: [Dostupné z Policejní akademie ČR \(polac.cz\)](#). [cit. 2024-03-06].

Online. Dostupné z: [Dostupné z Policejní akademie ČR \(polac.cz\)](#). [cit. 2024-03-06].

Online. Útvar policejního vzdělávání a služební přípravy - Policie České republiky). [cit. 2024-03-06].

Vyhlášky a dokumenty:

Koncepce rozvoje PČR do roku 2027

Metodické pokyny PČR – ZPPP 1/2014

Nařízení ministerstva vnitra

Vyhláška o osobnostní způsobilosti, která je předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru č. 487/2004 Sb.

Dokument: MNV 37/2005